

domlouvat o oněch. *Boží zákon* náležel mu rozhodně mezi věci podstatné. Nezávisí na jakémkoli soudu lidském. Nepotřebuje schválení od lidských instancí. To je i Rokycanovi jeden z hlavních důvodů pro platnost Kristova ustanovení, aby všichni věřící pili při večeři Páně z kalicha. Nic nechce z Božího zákona v jeho nesmlouvavém výkladu slevit, pokud jde o mravní důsledky Kristova zákona. Opětovně se vrací k Desateru — a pozoruhodno, že také k Šesteru nejmenších přikázání, která hlásali valdenští. S nimi odmítá trest smrti, přísahu, varuje před pomstou, vynáší trpělivost těch, kdo snášejí křivdu bez odvety. Varuje před podněty ke hříchu, zvláště před žádostí těla. Žádá náležité svěcení neděle, zvláště posloucháním kázání Božího slova, bez jízd na trhy a bez radovánek. Opakuje a rozvádí mravní naučení o povinnostech křesťana v životě manželském a rodinném s častým varováním před tělesností a nekázní, o rozumné výchově dítek v Boží pravdě, v prostotě, bez přepychu a rozkošnictví. Varuje před nepoctivostí v řemesle. Z různých povolání zvláště se mu jeví nebezpečným kupectví, protože vede ke snadnému zisku. Tepe lakomství, marnivost, volné dvorské mravy, nádherný a neslušný kroj. Bohaté a urozené varuje před pýchou a před utiskováním poddaných, kteří doplácí na panský přepych. Péče o duchovní i hmotné dobro poddaných jest přední povinností pánů. Bohatství je překážkou spasení. Soudce napomíná k spravedlnosti a k mírnosti, aby nešli za pokutami. Vůbec nad násilné vynucování spravedlnosti klade lásku, jež stojí nade všemi přikázáními i nade všemi lidskými právy a soudy.

Rokycana držel *sedm svátostí*. O večeři Páně smýšlel zprvu s Jakoubkem remanenčně, rovněž s ním ustupoval později od řešení tajemství Kristovy přítomnosti při svátosti jemu tak drahé, odmítaje učení táborské a pikartské. Učil, že je slušné klanět se svátosti. Bez kalicha není mu večeře Páně celá a její účín není úplný. Má být podávána již nemluvnatům, jak zavedl Jakoubek a jak husité činili přes zákazy se strany římské. Věřící má jí požívat co možná denně. Nesluší však podávati ji těm, kdo jsou ve smrtelném hříchu. Náležitá je řádná příprava k ní. Kněžský úřad je Rokycanovi nezbytný. Tím více horlí proti kněžím, kteří

nejdou pro hříšný život svého úřadu hodni. Neukazují k zákonu Božímu. Nekárají hřích. Jejich neřesti je zbavují posvěcující moci, či aspoň ji umenšují. Jsou jako falešný peníz. A jako je třeba zkusit pravost peníze, tak má křesťan hledět, aby užíval pro své spasení služeb dobrého kněze. Ale do důsledků zásady subjektivní kvalifikace kněze Rokycana při všem příležitostném horlení nejde a jindy učí, že posvěcuje i hříšný kněz. Kněz má být živ prostě. Lid má mu poskytovat prostředky k životu [takové dary jsou součástí bohumilé almužny], kněz pak má odtud ještě činit dobrodiní chudým. — Ušní zpověď u kněze nesmí být chápána jako zevní úkon a nenahradí srdečné pokání. Odpustky jsou svatokupectví. Modlitby za mrtvé jsou na místě, neboť Rokycana držel učení o očistci. I přimluva svatých a účta k nim má místo ve víře Rokycanově, kdežto k ctění obrazů a k poutím je velmi zdrženlivý, a kárá jadrně ty, kdo dávají ve svých modlitbách svatým více místa než drahému Ježíšovi. Zde i jinde aplikuje svou zásadní linii zlatého středocestí. „Dajž nám, milý Bože, v prostředek uhoditi.“ Stále jde tomuto muži, jenž si vzal za životní cíl *budovat husitskou církev* tak, aby při zachování hlavního odkazu Husova mohla uzavřít slušný mír s církví římskou, o správné užití poznané pravdy a zachovávaného řádu, aby nebyl kažen nepochopením či jednostranností.

Udrží však česká církev pravý směr? Na všech stranách proniká v kázáních Rokycanových stesk nad jejím stavem. Mravokární kazatelé podléhávají škarohlídství. U Rokycany je však příliš mnoho žalob a nářků. Prvotní horlivost husitství vzala za své. Není odvahy kárat a trestat hřích kázní. Lid je obecně zachvácen milováním světa. Řády, o které se první husitská generace zasazovala, zdají se dnešnímu pokolení klášterním poutem. Jako by renesanční mravní uvolněnost a k světu upřený pohled na smysl pozemského života nabýval i v husitské Praze místa. V očích týnského kazatele je to prostě mravní pád. Je rozložen život v rodinách, mravnímu poklesu podléhají všechna povolání světská, všude plno lakomství, sobectví, svévole, nečistoty a kněží nejsou výjimkou z tohoto stavu. Skutečný křesťan je tak řídký, jako jelen se zlatými parohy. Jsou-li dobří křesťané, jsou snad